

**Програма підвищення кваліфікації
вчителів закладів загальної середньої освіти
за спеціальністю 013 Початкова освіта
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка**

Складники програми	Зміст програми
Назва програми	РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ
Розробники	<p><i>Керівник проектної групи:</i> Горська Олена Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін початкового навчання, доцент кафедри методик дошкільної та початкової освіти.</p> <p><i>Члени проектної групи:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Котелянець Наталка Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор кафедри методик дошкільної та початкової освіти, професор кафедри методик дошкільної та початкової освіти; 2. Кіндеї Леся Григорівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри методик початкового навчання, доцент кафедри методик дошкільної та початкової освіти.
Напрямок (найменування)	<p>Підвищення рівня професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій); формування у здобувачів освіти спільних для ключових компетентностей вмінь, визначених <u>частиною першою</u> статті 12 Закону України «Про освіту»;</p> <p>психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти певного віку, основи андрагогіки;</p> <p>створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами;</p> <p>використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку;</p> <p>мовленнєва, цифрова, комунікаційна, інклюзивна, емоційно-етична компетентність.</p> <p>У разі викладання декількох навчальних предметів (дисциплін) педагогічні та науково-педагогічні працівники самостійно обирають послідовність підвищення кваліфікації за певними напрямами у міжтестастійний період в межах загального обсягу (тривалості) підвищення кваліфікації, визначеного законодавством.</p>
Форми підвищення кваліфікації	Очно-дистанційна Дистанційна форма навчання відбувається на сайті студії онлайн-освіти EdEra: https://ed-era.com/nus
Вид підвищення кваліфікації	Навчання за програмою підвищення кваліфікації
Цільова аудиторія	Учителі вчителі початкових класів закладів освіти різних типів і форм власності

<p>Мета програми</p>	<p>Метою підвищення кваліфікації педагогічних працівників є їх професійний розвиток відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти.</p> <p>Підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності вчителів початкових класів щодо реалізації завдань Державного стандарту початкової освіти відповідно до основних напрямів державної політики в галузі освіти, запитів громадянського суспільства, установ і закладів освіти, освітніх потреб споживачів освітніх послуг.</p>
<p>Зміст програми (анотація)</p>	<p>Зміст типової освітньої програми, зокрема цілісний і системний добір модулів і тем, урахуває особливості професійної діяльності вчителя Нової української школи і визначається: вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямами державної політики у галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей педагогічних працівників; запитами замовників освітніх послуг. Зміст програми має практичну спрямованість, містить обов'язкову і вибіркочу складові та охоплює: змістовну, практичну (практико-зорієнтовану) і ресурсну (методичну) складові підвищення кваліфікації вчителів.</p>
<p>Обсяг програми (тривалість)</p>	<p>Загальний обсяг підвищення кваліфікації педагогічного працівника закладу загальної середньої освіти не може бути менше ніж 150 годин на п'ять років.</p> <p>Обов'язкова частина складається з очних сесій (60 год.) та дистанційного курсу (60 год.) і охоплює фахові навчальні модулі. Вибіркова частина передбачає вільний вибір модулів в очному, очно-дистанційному або дистанційному форматах з урахуванням індивідуальних потреб педагогів загальною кількістю годин – 30 академічних годин. Тобто, навчальний план типової освітньої програми передбачає 150 академічних годин, 5 ECTS-кредити, з яких 120 академічних годин (4 ECTS-кредити) – обов'язкова складова, і 30 академічних годин (1 ECTS-кредит) – вибіркоча складова.</p>
<p>Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться (загальні, фахові тощо)</p>	<p>Профілі базових компетентностей педагогічних працівників початкових класів містять основні індивідуально-особистісні та професійно-діяльнісні якості, необхідні для успішного виконання стратегічної мети та завдань реформування початкової освіти:</p> <p>професійно-педагогічна компетентність – обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології, методик, інноватики для створення освітньо-розвивального середовища, що сприяє цілісному індивідуально-особистісному становленню дітей молодшого шкільного віку, здатність до продуктивної професійної діяльності на основі розвиненої педагогічної рефлексії відповідно до провідних ціннісно-світоглядних орієнтацій, вимог педагогічної етики та викликів початкової школи;</p> <p>соціально-громадянська компетентність – розуміння сутності громадянського суспільства, володіння знаннями про права і свободи людини, усвідомлення глобальних (у тому числі екологічних) проблем людства і можливостей власної участі у їх розв'язанні, усвідомлення громадянського обов'язку та почуття власної гідності, вміння визначати проблемні питання у соціокультурній, професійній сферах життєдіяльності людини та віднаходити шляхи їх розв'язання, навички ефективної та конструктивної участі в цивілізаційному суспільному</p>

	<p>розвитку, здатність до ефективної командної роботи, вміння попереджувати та розв'язувати конфлікти, досягаючи компромісів;</p> <p>загальнокультурна компетентність – здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва, усвідомлення власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших;</p> <p>мовно-комунікативна компетентність – володіння системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування в процесі організації колективної та індивідуальної діяльності, вміння вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розміркувань та аргументації, розвиненість культури професійного спілкування, здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії (відповідних знань, вербальних і невербальних умінь і навичок залежно від комунікативно-діяльнісних ситуацій);</p> <p>психологічно-фасилітативна компетентність – усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я дитини, здатність сприяти творчому становленню молодших школярів та їхній індивідуалізації;</p> <p>підприємницька компетентність – вміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави;</p> <p>інформаційно-цифрова компетентність – здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства.</p>
Види діяльності	Інтерактивні лекції, тренінгові заняття, практичні заняття (майстер-класи), дискусії (тематичні, подіумні), конференції (з обміну досвідом, підсумкові, наукові, інтернет-конференції тощо), самостійна робота у вигляді моніторингу та оцінки результатів пропонованих освітніх змін.
Результати підвищення кваліфікації	Підсумковий контроль, який включає вихідне тестування з оцінкою та захист випускної роботи (Захист авторських розробок (проектів, технологічних портфоліо, навчально-методичних розробок та ін.)
Строки виконання програми	Відповідно до плану-графіка підвищення кваліфікації педагогічних працівників на 2022 рік
Місце виконання програми	Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка вул. Шевченка,1, м. Кропивницький
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Сертифікат про підвищення кваліфікації

Актуальність полягає в необхідності підготовки вчителя Нової української школи до реалізації освітньої політики держави шляхом опанування новітніми практиками, технологіями, методиками, формами, методами професійної діяльності на засадах інноваційних освітніх підходів з урахуванням потреб педагогів, держави та глобалізованого світу. У Концепції Нової української школи визначено

соціальне замовлення: компетенізація освіти шляхом реалізації компетентнісного підходу, орієнтація її на результат у формі розвинутих ключових компетентностей учнів, структури їхніх знань, поглядів, ціннісних орієнтирів, успішної самореалізації в професії й житті, формування особистості, патріота, інноватора, здатного конкурувати на ринку праці, розвивати економіку, навчатися неперервно впродовж життя. У компонентній формулі нової школи провідне місце відводиться вчителям нової формації, які перебувають в авангарді суспільних та освітніх перетворень, успішних, умотивованих, компетентних, які є агентами сучасних змін. Такі вчителі виконують в освітньому процесі ролі наставника, фасилітатора, консультанта, менеджера, мають академічну свободу, володіють навичками випереджувального проектного менеджменту (планування й організації навчання, розроблення навчально-методичного забезпечення, оцінювання та ін.), самостійно й творчо здобувають інформацію, організовують дитиноцентрований процес.

Отже, закладають надійне підґрунтя для навчання впродовж життя з метою особистісної реалізації. Нова місія педагога розглядається в контексті європейського професіоналізму із збереженням кращих ментальних українських характеристик, європейського виміру педагогічних якостей. Переосмислення соціальної й професійної місії вчителя Нової української школи актуалізує необхідність підготовки фахівців, адаптованих до сучасних соціокультурних умов, здатних творчо працювати, приймаючи нестандартні рішення в ситуаціях ринкової конкуренції, уникаючи стереотипізації і шаблонів, засвоювати нові професійні ролі й функції, забезпечувати випереджувальність розвитку країни, реалізовувати освітні проекти національного масштабу, витримувати конкуренцію на європейському і світовому ринку освітніх послуг тощо.

Очікувані результати навчання охоплюють:

<p>Знання і розуміння:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - сучасних тенденцій розвитку освіти взагалі, початкової зокрема; - соціально-правових основ, законодавчих актів у сфері початкової освіти; - особливостей процесів викладання й навчання молодших школярів; - основних механізмів функціонування й реалізації компетентнісної парадигми навчання; - способів реалізації інтеграційного підходу в навчанні молодших школярів; - концепції інклюзивної освіти.
<p>Розвинені вміння:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - організовувати педагогічну діяльність на компетентнісних засадах (прогнозування, проектування, оцінювання тощо); - конструювати та реалізувати сучасні програми навчання молодших школярів із використанням різноманітних методів, форм і технологій; - діагностувати освітній процес і складати індивідуальні освітні маршрути для становлення учня як особистості, громадянина, інноватора; - керувати проектною діяльністю школярів; - організовувати культуромовне освітньо-розвивальне середовище;

	- проектувати власну програму професійно-особистісного зростання.
Диспозиції (цінності, ставлення):	- дитиноцентризм, цінність особистості; - готовність до змін, гнучкість, постійний професійний розвиток; - відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів; - просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність); - рефлексія власної професійної практики.

План-графік освітньої навчальної програми

Період навчання	К-сть год.	Модулі/теми	Основні поняття
Обов'язкова складова			
Очна сесія 1	12	Модуль. Сучасний вчитель як провідник змін	Концепція Нової української школи. Нові ролі й завдання вчителя в контексті сучасних змін. Основні підходи в освітньому процесі (компетентнісний, особистісно-зорієнтований, інтегрований, діяльнісний). Як працювати з он-лайн курсом на платформі ЕдЕра.
Очна сесія 2	18	Модуль. Зміст початкової освіти у вимірі сьогодення	Державний стандарт початкової освіти. Зміст освіти: освітні галузі. Модельні навчальні програми. Базовий навчальний план. Календарне планування.
Очна сесія 3	30	Модуль. Організація ефективного і безпечного освітнього середовища	Роль учителя у формуванні психологічно безпечного середовища. Фізичне середовище (навчальні центри/освітні осередки). Наповнення навчальних центрів. Ранкові зустрічі: привітання, ігри, повідомлення класу, «Крісло автора». Створення спільних правил
		Модуль. Інтеграція: тематичний і діяльнісний підходи	Інтегрований підхід до навчання. Форми інтеграції. Тематичне планування: стратегія «ЗХД». Критичне мислення.
		Модуль. Особливості викладання навчальних предметів/інтегрованого курсу «Я досліджую світ»	Навчання грамоти: читання, письмо, креативне письмо. Математика: маніпуляції з предметами, задачі. Інтегрований курс «Я досліджую світ»: дослідження, соціальні навички. Кооперативне навчання у формуванні соціальних навичок.
		Модуль. Гра по-новому навчання по-іншому з LEGO	Педагогіка гри. Освітній потенціал гри з LEGO. Методика компетентнісного навчання «Шість цеглинок». Проектна діяльність.
		Модуль. Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів	Формувальне оцінювання. Спостереження. Технологія портфоліо. Самооцінювання і оцінювання товаришем.
		Модуль. Педагогіка партнерства: сутність, основні принципи	Співпраця з родинами. Переваги залучення батьків до освітнього процесу. Форми залучення батьків. Батьки як помічники вчителя.

		Модуль. Основи інклюзивної освіти	Основні поняття: інклюзивна освіта, діти з особливими освітніми потребами. Механізми надання додаткової підтримки: асистент вчителя, індивідуальна програма розвитку. Особливості роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.
		Модуль. Конструктор навчальної програми	Державний стандарт початкової освіти як основа конструювання навчальної програми. Конструктор навчальної програми. Календарне планування.
Дистанційний курс	4	Модуль. Загальний огляд	Концепція Нової української школи. Державний стандарт початкової освіти. Принципи стандарту, цільові групи, циклічність.
	6	Модуль. Організація класу	Облаштування комфортного фізичного середовища. Налагодження турботливих дружніх взаємовідносин. Розроблення правил і впровадження рутин. Ефективний план уроку (таймменеджмент, чіткі та зрозумілі інструкції, паузи для мозку та тіла, зміна видів діяльності). Проактивний підхід до дисципліни (запобігання та реагування на порушення)
	20	Модуль. Інтегроване навчання	Що таке інтеграція та інтегроване навчання. Інтеграція змісту. Форми тематичного навчання. Інтегрований урок. Планування тематичного дня. Інтелект-карта як інструмент планування. Планування тематичного тижня. Лепбук. Інтеграція навичок. «Щоденні 5»: читання для себе, читання для когось, слухання/аудіювання, робота зі словами, письмо для себе. «Щоденні 3»: практики з математики. Практики з письма. Критичне мислення: таксономія Блума, стратегії розвитку критичного мислення. Інтеграція перспектив. Інтеграція «послідовна». Інтеграція у межах дослідження. Наскрізні вміння.
	10	Модуль. Методики викладання у першому класі	Навчання грамоти: читання, письмо, креативне письмо. Математика: маніпуляції з предметами, задачі. Інтегрований курс «Я досліджую світ»: дослідження, соціальні навички.
	10	Модуль. Нейропсихологія	Нейропсихологія в освітньому середовищі. Розвиток вищих психічних функцій в онтогенезі. Довільність як необхідна умова навчання. Нейропсихологічна діагностика та нейропсихологічна корекція. Труднощі навчання.
	10	Модуль. Інклюзивна освіта	Основні поняття: «інклюзивна освіта», «діти з особливими освітніми потребами». Особливості організації освітнього процесу в інклюзивному середовищі. Робота з учнями з різними функціональними обмеженнями: поради педагогам.
Всього	120		
Вибіркова складова			
Сесія 4 (очно-заочна)	30		
Всього	150		

**Навчально-тематичний план
програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників
за спеціальністю 013 Початкова освіта**

Період навчання	К-сть год. ECTS	Модулі/теми	Інтерактивна лекція	Тренінгові заняття	Майстер-клас	Дискусії (тематичні, подіумні)	Конференції	Самостійна робота
Обов'язкова складова								
Очна сесія 1	Модуль. Сучасний вчитель як провідник змін							
	2	Відкриття першої (очної) сесії					2	
	2	Нові ролі педагога в контексті реформ сучасної української школи				1		1
	2	Сучасні підходи до реалізації змісту в Новій українській школі	2					
	2	Комунікативна компетентність сучасного вчителя початкової школи	2					
	2	Інформаційно-комунікаційна компетентність вчителя НУШ		2				
	2	Особливості роботи з он-лайн курсом на платформі ЕдЕра		1				1
Разом	12 (0,4 ECTS)		4	3		1	2	2
О ч н а с	Модуль. Зміст початкової освіти у вимірі сьогодення							

	4	Нормативно-правове забезпечення освітнього процесу в НУШ	2					2
	8	Організація освітньо-розвивального середовища за змістовими лініями чинних програм		6				2
	2	Індивідуально-особистісний підхід у змістовому компоненті чинних програм НУШ			2			
	4	Особливості конструювання навчальних програм. Види планування освітнього процесу.		2				2
Разом	18 (0,6 ECTS)		2	8	2			6
Очна сесія 3	Модуль. Організація ефективного і безпечного освітнього середовища							
	2	Особливості організації освітньо-розвивального середовища в контексті НУШ	2					
	2	Психологічні аспекти формування безпечного освітнього середовища в умовах НУШ		2				
	2	Психологічна діагностика молодших школярів		2				
	Модуль. Інтеграція: тематичний і діяльнісний підходи							
	2	Інтеграція в реалізації змісту початкового навчання		2				
	Модуль. Особливості викладання навчальних предметів/інтегрованого курсу «Я досліджую світ»							
	2	Стратегії розвитку мовленнєвої компетентності молодших школярів		2				

	2	Стратегії розвитку математичної компетентності молодших школярів		2				
	2	Особливості формування дослідницьких умінь і соціальних навичок молодших школярів		2				
	2	Технології кооперативного навчання		1				1
Модуль. Гра по-новому навчання по іншому з LEGO								
	4	Lego-технології в освітньому процесі НУШ	2	2				
Модуль. Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів.								
	2	Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів в НУШ	1			1		
Модуль. Педагогіка партнерства: сутність, основні принципи.								
	2	Педагогіка партнерства				2		
Модуль. Основи інклюзивної освіти								
	6	Інклюзивна освіта в НУШ	2	2				2
Разом	30 (1 ECTS)		7	17		3		3
Разом	60 (2 ECTS)		13	28	2	4	2	11
Дистанційний курс на порталі EdEra								

Дистанційний курс на порталі «EdEra»	4	Модуль. Загальний огляд						4
	6	Модуль. Організація класу						6
	20	Модуль. Інтегроване навчання						20
	10	Модуль. Методики викладання у першому класі						10
	10	Модуль. Нейропсихологія						10
	10	Модуль. Інклюзивна освіта						10
Разом	60 (2 ECTS)	На порталі «EdEra»						60
Разом обов'язкова складова	120 (4 ECTS) (60 очних, 60 дистанційних)		13	28	2	4	2	71
Вибіркова складова								
Дистан- ційна сесія 4	6	Формування творчої особистості молодшого школяра	2					4
	6	Шляхи реалізації індивідуальної траєкторії розвитку вчителя початкової школи	2					4
	6	Діяльнісний підхід в організації освітнього процесу початкової школи	2					4

	6	Особливості організації дистанційного та змішаного навчання молодших школярів	2					4
	6	Особливості формування комунікативних навичок (soft skills) здобувачів початкової освіти	2					4
		Захист авторських розробок					x	
	30 (1 ECTS)	Разом вибіркова складова	10					20
Усього	90 (3 ECTS)		23	28	2	4	2	31
Усього	150 (5 ECTS)		23	28	2	4	2	91

* Програму підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта розроблено відповідно до сучасної державної освітньої політики, Концепції Нової української школи та стратегії реформування освіти в Україні. Програму укладено згідно з ст. 59 п. 2 ЗУ «Про освіту» та відповідно до п. 10 постанови КМУ від 21 серпня 2019 року № 800 (із змінами і доповненнями, внесеними постановою КМУ від 27 грудня 2019 року № 1133) і Типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників відповідно до вимог Концепції «Нова українська школа» (наказ МОНУ від 15.01.2018 р. № 36).

Перелік літератури

1. Закон України “Про освіту” [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Закон України “Про повну загальну середню освіту” [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n984>.
3. Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800. [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
4. Державний стандарт початкової освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688) [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>.

5. Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 [Електронний ресурс]. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>.

6. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. Міністерство освіти і науки України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.

7. Типова освітня програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти, затверджена Наказом МОН України №36 від 15.01.2018р. [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-organizaciyi-i-provedennya-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikiv-zakladami-pislyadiplomnoyi-pedagogichnoyi-osviti>.

8. Типові програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників, затверджені Наказом МОН України №457 від 23.04.2021 р. [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-program-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikiv>.